

Bewonersavond Buitenkaag, Huigsloot, Vredeburg, Weteringbrug, Leimuiderbrug

Verslag bewonersavond Erfgoed en de Ringdijk
12 juni 2019. Dorpshuis 'De Ontmoeting', Buitenkaag

Aanwezige bewoners: 10

Aanwezige organisatoren: Annemarie Lodder (gemeente Haarlemmermeer), Isabel van Lent, Joël van der Moore (notulen) (SteenhuisMeurs)

Op 12 juni j.l. kwamen bewoners van de dorpen Buitenkaag, Huigsloot, Vredeburg, Weteringbrug en Leimuiderbrug bij elkaar om lokale kennis en verhalen over de Ringdijk en de Ringvaart te delen met een vertegenwoordiging van de gemeente Haarlemmermeer en onderzoeksbureau SteenhuisMeurs. Deze avond vond plaats in het kader van een cultuurhistorisch onderzoek in de aanloop naar het aanwijzen van de Ringdijk en de Ringvaart tot gemeentelijk erfgoed van de Haarlemmermeer.

Agrarische elementen

Hoewel er veel wordt gebouwd in de Haarlemmermeer, is de gemeente vanuit historisch perspectief aan te merken als een landbouwgemeente. Dat aspect kwam sterk naar voren tijdens de bijeenkomst in de relatief dunbevolkte zuidoosthoek van de gemeente. Er waren een aantal voorbeelden van agrarisch erfgoed die meermaals werden aangehaald. Een aantal voorbeelden:

- Loswallen (grotendeels verdwenen): lange tijd is er geen sluis in de Ringdijk geweest. Bij de bouw van de Stelling van Amsterdam kwam er een sluis ter hoogte van Aalsmeerderbrug, maar een deel van het biertransport vond toch plaats middels het overhevelen van goederen vanuit de polder, over de dijk via loswallen aan de Ringvaart. Bewoners hebben er enkele aangewezen op de kaart. Helaas zijn de loswallen grotendeels verdwenen.
- Weegbruggen (verdwenen): ook de weegbruggen, weegschalen in de grond waarmee voertuigen konden worden gewogen, worden genoemd. Deze weegbruggen zijn verdwenen.
- Boerderijen: er is ook waardering voor de boerderijen van de Haarlemmermeer, zoals de Hoeve Alkemade, De Korenbloem, de Lente, de Zomer, de Zadelhoff

Landschap

In het dunbevolkte zuidoostelijke gedeelte van de Haarlemmermeer is het landschap een belangrijke factor. Tussen de verschillende dorpen en buurtschappen is bebouwing schaars en is het landschap van de Haarlemmermeer goed zichtbaar. Dit is een thema waar ook de bewoners mee instemden.

- Groene spaties: 'plekken waar je vanaf de dijk het landschap inkijkt', kwamen tijdens de bijeenkomst naar voren. In het bijzonder daar waar het talud van de dijk goed zichtbaar is en ook daadwerkelijk zichtbaar wordt dat de Haarlemmermeer eigenlijk een grote badkuip is.
- Hoogspanningsmasten: maar het landschap is volgende de bewoners op sommige plaatsen al verpest door de nieuwe hoogspanningsmasten die door het gebied lopen.
- De overkant: niet alleen het landschap van de eigen gemeente wordt gewaardeerd. Eén van de bewoners stelt zelfs dat het landschap aan de andere kant van de Ringvaart mooier is. Dat heeft er volgens deze bewoner ook deels mee te maken dat daar molens staan.

Recreatie

Recreatie is van belang in het zuidoosten van de Haarlemmermeer. Zo speelt bijvoorbeeld in Buitenkaag met het naastgelegen Kaag de watersport een belangrijke rol.

- Cafés: vanuit historisch perspectief zijn de Haarlemmermeer en de kroeg nauw verbonden. Op een bepaald moment was er één tapperij per twaalf gezinnen. Bewoners noemen ook veel verhalen over bepaalde cafés, zoals de Hanepoel in Huigsloot, brasserie Puck in Buitenkaag en café en biljartzaal 'De Sport' in Weteringbrug.
- Varen: varen is een duidelijk aanwezige recreatiemogelijkheid in Buitenkaag, maar is terug te vinden over de hele Ringvaart.
- Fietsen: een bewoner wijst ook op het belang van fietsen voor de Ringvaart. Vandaag de dag zijn er veel fietsers, vroeger was er zelfs een 'Ronde van de Haarlemmermeer'

Objecten aan de dijk

- Dijkhuisjes: meerdere bewoners wezen op verdwenen of nog bestaande dijkhuisjes. Opvallend was het verhaal van een bewoner die vertelde over een zevental dijkhuisjes die plaats moesten maken voor de nieuw te bouwen Schiphollijn. De bewoners van de huisjes kregen verderop in het dorp een nieuw stukje land toegewezen. De huizen moesten er ongeveer hetzelfde uitzien. Huigsloterdijk 371-365 [?]
- Er bestond ook een blokje van drie huizen bij de Dokter Heijelaan. De bebouwing is hier verdwenen in verband met de geluidscontouren van Schiphol.
- Echt oude dijkhuisjes zijn er nauwelijks meer. De bewoners noemden een paar karakteristieke exemplaren, namelijk Lisserdijk 21, 22 en 42.
- Huigsloterdijk 387: was vroeger een kapsalon. Heeft volgens een van de bewoners een mooie kap.

Op en in de Ringvaart

- Vervoer te water
 - Pontjes: in dit gedeelte van de Ringvaart spelen pontjes een belangrijke rol. Naast de belangrijke veerverbinding tussen Kaag en Buitenkaag (de enige manier om op het Kaagereiland te komen), zijn een aantal kabelponten de enige manier om bij sommige, aan de overkant van de Ringvaart gelegen percelen te komen, zoals bij boerderij Clemens het geval is.
 - Er was vroeger een Kabelpont naar Sassenheim.
 - Er was een vrachtverbinding tussen Amsterdam en Leiden, met onder andere een stop in Buitenkaag en bij de Hanepoel.
- Rolpalen: vroeger stonden er rolpalen langs de Ringvaart ten behoeve van de scheepvaart. Deze zijn grotendeels verdwenen.
- Balgstuwen: in de Ringvaart liggen verschillende balgstuwen: opblaasbare dammen die overstroming in geval van calamiteit voorkomen.

Overig

- Voorzieningen: meerdere bewoners wezen ook op voorzieningen in Buitenkaag. Veel van de voorzieningen, zoals een slagerij en een smederij bestaan vandaag de dag niet meer, maar een dorp als Buitenkaag heeft met een school, een dorps huis en een kerk toch nog steeds een aantal voorzieningen waarvoor veel randdorpen aangewezen zijn op aan de overkant van de Ringvaart gelegen dubbeldorpen. De Kaag was ook een tussenstop voor de scheepvaart, lang voordat de Haarlemmermeer werd ingepolderd. De geschiedenis van het dorp gaat dan ook verder terug dan de droogmaking.
- Leeghwaterhuisjes: volgens een bewoner werd het gebied rondom de Leeghwaterhuisjes vroeger de Leeghwaterbuurt genoemd, terwijl deze naam officieel voor het hele dorp werd gebruikt.
- Bij het gemaal de Leeghwater staat de oudste boom van de Haarlemmermeer.
- Er zijn plannen om een wandelparkje te maken bij de Leeghwater.